

Te hoki ki te kāinga me ngā mahi ka whai ake

I te nuinga o te wā, ka noho ngā pēpē e pāngia ana e te āputa paetara pukupū te hōhipera mō te rua wiki tae atu ki te toru, ki te whā marama rānei. Kātahi ka tukuna atu ia i te hōhipera hei te wā e kai ana mā te waha, e taumaha haere ana te tinana, ā, he pai noa te whakatiko anō hoki. Whai muri atu i te wehenga i te hōhipera, ka aroturukitia tonutia tō pēpē mō tētahi wā kia kitea ai he pai tonu te tipu haere. Ka raru ētahi pēpē mō tētahi wā i te waipuku hokimuri, i ngā raru ā-nakunaku rānei.

Ngā hapūtanga ka whai ake

He tino iti rawa te tūraru ka pā mai anō te āputa paetara puku ki ngā hapūtanga e whai ake nei.

Ō kōwhiringa

E mōhio ana mātou, ahakoa ka pai noa te nuinga o ngā kēhi, he mea nui tonu te ako kua pā mai nei tēnei mate ki tō pēpē, ka nui ngā pānga hoki mō te whānau katoa. Tērā pea ka noho koutou ko tō whānau i te uauatanga e whakatau ana koutou kia haere tonu te hapūtanga, kia mutu rānei. Ko tō mātou whāinga kia tuku i ngā taipitopito kōrero katoa, kia tuku tautoko anō hoki kia pai ai tā koutou nā whakatau i tēnei wā uaua. Ina whakatau koe kia kaua e haere tonu te hapūtanga, mā tō tīma kaimahi hauora koe e ārahi i te huarahi kei mua i a koutou.

Ngā tautoko

Kōrero ki tō tīma MFM, ki tō mātanga tiaki hapūtanga, ki tētahi atu kaiwhakarato hauora rānei mō ngā ratonga tautoko e wātea ana ki a koe, pērā i te:

- Whai wāhi atu ki te kōrero tohuora, ki ngā tautoko ā-ahurea, ā-wairua hoki mō koutou ko tō whānau;
- Āwhina ā-pūtea mō ngā utu haerenga me ngā utu wāhi noho ina haere koe ki te kōrero ki ngā mātanga MFM e tawhiti ana i tō wāhi noho.
- Parent to Parent New Zealand: www.parent2parent.org.nz

(Ka panoni pea ngā rōpū tautoko i te āhua o te wā – kōrero ki te tīma MFM)

He mihi

Mātārere Gastroschisis nā Brighton and Sussex University Hospitals NHS Trust
Mātārere Gastroschisis nā Leeds Teaching Hospitals NHS Trust
Mātārere Gastroschisis nā Chelsea & Westminster NICU
Mātārere Gastroschisis nā Wessex Fetal Medicine Network Parent

Whakaahua

Āputa paetara puku: <http://lucinafoundation.org/birthdefects-gastroschisis.html>
Silo: <http://www.pedsurg.ucsf.edu/media2965116gastroschisis-silo.gif>

He puna kōrero anō kei te tari NZ MFM e tata ana ki a koe

Tāmaki Makaurau

Auckland Hospital

2 Park Road

Grafton, Auckland 1023

Phone: 09 367 0000 extn 24951

Te Whanganui-a-Tara

Wellington Hospital

Riddiford Street

Newtown, Wellington 6021

Phone: 04 806 0774

Ōtautahi

Christchurch Women's Hospital

2 Riccarton Ave, Christchurch 4711

Phone: 03 364 4557

Health New Zealand Te Whatu Ora

Mō Wāhi Rua:

<https://www.healthpoint.co.nz/public/wahi-rua-new-zealand-maternal-fetal-medicine/>

Wāhi Rua
New Zealand
Maternal
Fetal Medicine
Network

Āputa paetara puku

Gastroschisis

He aha te āputa paetara puku?

He rerekētanga ā-tinana te āputa paetara puku, arā tētahi āputa i te paetara puku o te pēpē. I te nuinga o te wā, ka puta mai i te taha matau o te pito. Kāore i te tino mōhiotia te pūtake, engari tērā pea he rerekētanga tōmua i te rerenga o ngā toto ki taua wāhi o te paetara puku. Nā te āputa nei, ka puta pea i te paetara puku ētahi mea mai i roto i te puku o te pēpē. I te nuinga o te wā, ka pā atu tēnei ki te kōpiro iti, heoi i ētahi wā ka pā atu ki ētahi atu whēkau o te puku. Ka mānu noa te wāhanga o te kōpiro kua puta, i roto i ngā waikahu e karapoti ana i te pēpē i te kōpū. Me whakahoki tēnei ki roto i te puku whai muri mai i te whānautanga, ā, ka katia te āputa i te paetara puku mā te poka.

Ka kitea te āputa paetara puku i te 1 mai i te 2,000-2,500 hapūtanga. He maha ake ngā kitenga mō ngā wāhine kei raro i te 24 tau te pakeke. I te nuinga o te wā, ko te āputa paetara puku anake te raru, engari i ētahi wā, he rerekētanga ā-tinana anō. Me uaua ka kitea te hononga ki te rerekētanga ā-ira, ā-pūira rānei.

Ka pēhea te tautohu i te āputa paetara puku?

I te nuinga o te wā, ka kitea te āputa paetara puku i ngā matawai hātepe, i te wiki 12-14, i te matawai mō te tinana i te wiki 18-20 rānei. I mua i te 12 wiki, he whanaketanga pai noa te putanga mai o te kōpiro i te puku mō te wā poto, nā, kāore e tautohua i mua i taua wā. Ina whakapaetia ko te āputa paetara puku e kitea ana, ka tukuna koe ki te tīma MFM e aromatawaitia ai, e whakaritea ai ka pēhea te tiaki mō tō pēpē, haere ake nei.

I te hui i te taha o te tīma fetal medicine, ka mahia te matawai oro ikeike arotahi e tau ai te tautohu, e whakatau hoki ai kāore he mate anō pērā i te whaturama ā-pito. He mate ā-paetara puku anō te whaturama ā-pito. He mea nui te wehewehe i ngā mea e rua (kia tohua ai ko tēhea mea te mea tika) nā te mea he tino rerekē ngā pānga atu ki tō pēpē. Mā te oro ikeike ka kitea hoki ngā tohu o ngā mate i ahu mai i te āputa paetara puku, me ōna rerekētanga ā-tinana anō.

Ka kōrerotia ngā kitenga o te matawai e tō rata fetal medicine, ā, he aha ngā pānga atu ki tō pēpē, mā koutou katoa tētahi mahere e mahi mō te whakahaere i tō hapūtanga. Tērā pea ka tonoa koe kia haere ki ngā whakamātautau anō mō ngā rerekētanga ā-ira, ā-pūira rānei, mēnā he kitenga anō i te matawai.

He aha te huarahi kei mua mō taku pēpē?

I te nuinga o ngā kēhi, he pai noa te putanga o te āputa paetara puku, me tōna 90% o ngā kēhi ka ora tonu. Ka tipu, ka whanake pai te nuinga o ēnei pēpē, whai muri i ngā mahi whakahaumanu mō te āputa paetara puku. Heoi anō, me mōhio tonu koe ki ngā mate āpiti ka puta pea i te hapūtanga, whai muri rānei i te whānautanga mai. Ka kaha kitea te whanake whakawhāiti i ngā kēhi tae atu ki te kotahi hautoru o ngā pēpē. Arā tonu te tūraru ka tahe te pēpē, tōna 6-10% te tūraru. Ka āta aroturukitia tō pēpē, ā, tērā pea ka whakaritea te whānautanga tōmua. Tōna kotahi hautoru o ngā pēpē ka whanau kokoti tau, i te nuinga o te wā ka whānau pērā mai nā te āwangawanga mō te whanaketanga, mō te hauora rānei.

I te nuinga o ngā kēhi, ka taea te āta whakahoki te kōpiro e pāngia ana ki te pakohu o te puku whai muri i te whānautanga, ā, ka katia te āputa me te kore tonu o ngā mahi poka anō e hiahiatia ana. Heoi anō, i tōna kotahi hautoru o ngā kēhi he poka āpiti e hiahiatia ana, pērā i te tango i tētahi wāhanga o te kōpiro, nā te mea he raru kua puta mai ko te puninga rānei, ko te whakawhāititanga rānei, ko te waimaero rānei ki te kōpiro nā te taenga mai o te waikahu. Tērā pea kāore e kitea ēnei raru ā-kōpiro i te matawai i mua i te whānautanga mai o te pēpē. I ngā kēhi <5%, me tango tētahi wāhanga roa o te kōpiro, ā, nā konei ka raru hoki te miti i ngā kai me ngā kūtere, ka roa tonu te pānga o ngā raru taiora (e kiia ana ko te mate kōpiro poto).

Ka whai wāhi atu koe i te taha o te mātanga piripoho hou, me te rata hāpara mātātahi hoki/rānei kia āta kōrerohia ngā whakahaeretanga whai muri i te whānautanga mai.

Ngā rongoā me te aroturuki o tō hapūtanga

I tēnei wā, kāore he rongoā e mōhiotia ana hei whakahaumanu i tēnei raru i te wā e hapū ana. Ka aro kē ngā whakahaeretanga ki te aroturuki i te pēpē i te hapūtanga, kātahi ka haumanutia te āputa paetara puku whai muri atu i te whānautanga mai. He mea nui te aroturuki hātepe i tō hapūtanga kia kitea ai, kia tika ai te whakahaere i ētahi raru kua puta mai. Nā konei me rite tonu te haere ki ngā oro ikeike, ā, ki ngā mahi aroturuki anō i te wāhanga whakamutunga o tō hapūtanga. Ka mahia ki te tari fetal medicine, ki tētahi wāhi rānei e pātata ana ki a koe, kei te āhua o tō horopaki.

Te whakamamae me te whakawhānau

Me whānau mai tō pēpē i tētahi hōhipera pae tuatoru e whai ana i te wāhanga neonatal intensive care unit (NICU) me ngā ratonga hāpara mātātahi. E taunakitia ana kia whānau mai te pēpē hei te wiki 37-38 i te mea he nui ake te tūraru ka materoto ina haere tonu te hapūtanga atu i taua wā. Me aroturukitia te kakapa manawa o tō pēpē i te wā whakamamae, ā, mēnā he āwangawanga, ka taunakitia te whānau poka.

Ka ahatia ki taku pēpē whai muri i te whānautanga mai?

Hei reira ngā mātanga piripoho hou i te whānautanga mai, ā, ka tākaitia te puku o te pēpē ki tētahi momo tākai kirihou hei ārai i te wāhanga o te kōpiro e huraina ana. Kātahi ka tukuna tō pēpē ki NICU, hei reira aroturukitia ai. Kātahi ka whakaurua tētahi ngongo nasogastric kia kore te kōpiro e kōnakinaki anō ai. Ina tau rawa a pēpē, mā te tīma piripoho hou koe e āwhina ki te awhi, ki te tiaki hoki i tō pēpē. Kāore e taea tō pēpē te whāngai ā-waha i taua wā — me whāngai mā te pūrere whakamāture kē, ā, ka tautokona koe ki te kūtētē ā-ringa i te waiū, ka penapenatia ina hiahia koe ki te whāngai ū.

Te poka

I te nuinga o te wā, ka mahia te poka hei whakahoki i te kōpiro, hei kati hoki i te puku o te pēpē i roto i ngā hāora 24 ka whai i te whānautanga mai. He pai noa te poka hei whakahoki i te kōpiro ki roto i te puku mō te whitu tekau mā rima ōrau o ngā pēpē, heoi, mō ētahi pēpē, me mahi he poka kē atu anō.

I ētahi wā, ka taea te tere whakahoki te kōpiro kua puta ki roto anō i te pakohu puku o te pēpē, ā, ka mahia tēnei i NICU, i te taiwhanga hāpara rānei.

I ētahi wā, e kore e taea te katoa o te kōpiro te tere whakahoki ki te puku, nā te mea, ka nui pea te pēhanga i te puku, ka pāngia anō te whakangā o te pēpē. Nā konei, ka kitea whānuitia te whakamahi i te pēke 'silo' (tirohia te pikitia) e pai ai te āta heke o te kōpiro ki roto anō i te puku mā te tō ā-papa i mua i te katinga i ngā kiri o runga.

I ētahi wā, arā ngā wāhanga iti o te kōpiro kāore anō kia oti te tipu, kua purua rānei (koinei ngā atretic segments), ā, me whakatika ēnei e te rata hāpara mātātahi i mua i te whāngai i tō pēpē. Ka āta kōrero tō tīma ki a koe ina whakatau rātou kia tū tētahi mahinga anō hei whakatika i te puninga hei tango rānei i ngā wāhanga pakoki o te kōpiro.

Te whāngai i tō pēpē

Tērā pea me whiwhi āwhina tō pēpē kia pai ai te whakangā, ā, ka whāngai pea mā te IV mō tētahi wā whai muri i te poka. Ina tīmata te whāngai ā-waha, ka mahia tēnei mā te ngongo nasogastric i te tuatahi. Tāria te wā, ka whakawhiti te pēpē ki te whāngai ū, whāngai pātara rānei. Ki te kore e taea e koe te whāngai ū, te tuku waiū rānei, ka kōrero te tīma piripoho hou ki a koe mō ngā kōwhiringa o te waiū kaituku me te paura miraka.